

SPIS TREŚCI

Wstęp	7
1. Procesy migracyjne jako forma mobilności przestrzennej ludności	12
1.1. Analiza typów migracji	13
1.2. Migracje zarobkowe – przyczyny i skutki psychologiczne, ekonomiczne, społeczne	19
2. Rodzina – system więzi społecznych i emocjonalnych	26
2.1. Rodzina współczesna jako system psychospołeczny	26
2.2. Podstawowy ekosystem człowieka jako miejsce zaspokajania elementarnych potrzeb ..	38
3. Rodzina wobec rzeczywistości migracyjnej	46
3.1. Migracje jako źródło przemian w środowisku rodzinnym	47
3.2. Miejsce dorastającego człowieka w rodzinie rozłączonej przestrzennie. Przegląd wybranych stanowisk	57
3.2.1. Specyfika procesu uspołecznienia i wychowania w rodzinie migracyjnej	63
3.2.2. Rodzice jako wzór identyfikacji	75
4. Determinanty społecznego funkcjonowania dorastających	95
4.1. Dorastanie – potencjał i zagrożenie w rozwoju jednostki	95
4.1.1. Rozwój w okresie dorastania. Cechy wspólne	96
4.1.2. Stadium adolescencji i jego specyfika w sytuacji rozłąki migracyjnej	99
4.2. Przestrzeń życiowa człowieka oraz interakcyjny model jego funkcjonowania	109
4.2.1. Interakcyjny model funkcjonowania jednostki w otoczeniu	109
4.2.2. Rola czynników biologicznych w rozwoju człowieka	118
4.2.3. Rola czynników środowiskowych w rozwoju człowieka	121
4.3. Rozwiązania systemowe w zakresie wsparcia i pomocy w sytuacji kryzysu rodziny.	123
4.3.1. Wsparcie społeczne – zagadnienia ogólne	124
4.3.3. Konkretyzacja form wsparcia społecznego	135
5. Metodologia przeprowadzonych badań empirycznych – konceptualizacja i operacjonalizacja	142
5.1. Przedmiot i cel badań	143
5.2. Problemy badawcze	146
5.3. Zmienne i wskaźniki zmiennych	148
5.4. Metody, techniki i narzędzia badawcze	152

5.5. Czas, miejsce, przebieg badań oraz charakterystyka próby badawczej	155
5.6. Metody analizy statystycznej	158
6. Przestrzeń życiowa wyznaczona przez rodzinę. Analiza porównawcza	159
6.1. Portret rodziny migracyjnej i niemigracyjnej – sytuacja socjoekonomiczna	160
6.1.1. Cechy społeczno-demograficzne rodzin	160
6.1.2. Poziom warunków socjobytowych	163
6.2. Style wychowania w rodzinie w percepcji badanej młodzieży	169
6.3. Doświadczenie realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej w porównywanych grupach młodzieży	178
6.3.1. Postrzeganie domu rodzinnego uwarunkowane specyfiką rodziny rozłączonej przestrzennie	181
6.3.2. Metody postępowania wychowawczego w rodzinach migracyjnych i niemigracyjnych	190
7. Sytuacja życiowa młodzieży uwarunkowana obrazem samego siebie i własnego zachowania. Analiza porównawcza	196
7.1. Funkcjonowanie badanych w relacjach interpersonalnych	197
7.2. Funkcjonowanie młodzieży w rolach społecznych. Opis i analiza	208
7.3. Zaburzenia procesu socjalizacji. Autoocena badanych	232
7.4. Plany życiowe dorastających w aspekcie wychowania w rodzinie migracyjnej i niemigracyjnej	247
7.5. Dyskusja i synteza wyników w kontekście przyjętych założeń teoretycznych i metodologicznych	251
8. Holistyczny model wsparcia dla rodzin migracyjnych	260
8.1. Prawna ochrona i opieka nad dzieckiem w rodzinie. Działania o charakterze informacyjno-edukacyjnym	281
8.2. Rola szkoły i instytucji edukacyjnych w systemie wsparcia dziecka i rodziny migracyjnej	289
8.3. Rola lokalnych instytucji w systemie pomocy rodzinie rozłączonej przestrzennie	296
8.4. Współpraca międzyinstytucjonalna w systemie wsparcia rodzin migracyjnych	300
Zakończenie	323
Summary	325
Bibliografia	327
Spis tabel i rycin	349
Table of contents	351
Aneks	353
Załącznik 1	353
Załącznik 2	357